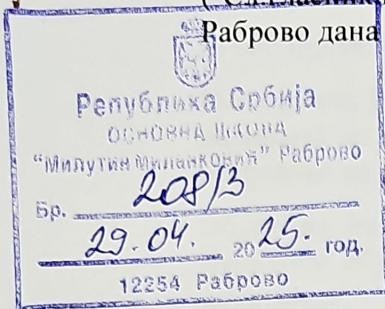

У складу са одредбама чл.27, 28, 29, и 31. Закона о безбедности и здрављу на раду ("Сл.гласник РС" бр.35/2023), Школски одбор ОШ „МИЛУТИН МИЛАНКОВИЋ“ Раброво дана 29.04.2025 . године доноси:

ПРОГРАМ

ОБУКЕ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

І ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим програмом се утврђује поступак обуке запослених за безбедан и здрав рад, односно теоријска и практична обука за рад на одређеном радном месту. Програм тематски дефинише време трајања обуке, проверу стручног знања и евиденцију о обучености запослених из области безбедности и здравља на раду.

Члан 2.

Обуку запослених за безбедан и здрав рад послодавац обавља теоријски и практично, у складу са програмом обуке за безбедан и здрав рад који доноси послодавац.

Програм обуке за безбедан и здрав рад садржи општи и посебни део.

Општи део програма обуке обухвата упознавање запослених са правима, обавезама и одговорностима у области безбедности и здравља на раду из закона и подзаконских прописа, као и упознавање са општим актима послодавца у области безбедности и здравља на раду.

Посебни део програма обуке обухвата упознавање са свим потенцијалним опасностима и штетностима на радном месту, процењеним ризицима и мерама за безбедан и здрав рад.

Провера теоријске и практичне обучености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне обуке за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Обука за безбедан и здрав рад обавља се на језику који запослени разуме и прилагођава се могућностима и способностима посебних група запослених.

Члан 3.

Послодавац је дужан да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад:

- 1) код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања;
- 2) премештаја на друге послове;

3) приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад,

4) код промене радног процеса.

Послодавац је дужан да запосленог у току обуке за безбедан и здрав рад упозна са ризицима на радном месту на које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Обуку из става 1. овог члана послодавац обезбеђује у току радног времена, а трошкови обуке обезбеђују се из средстава послодавца и не могу бити на терет запосленог.

Обука за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођена специфичностима његовог радног места и спроводи се по програму, чији садржај послодавац мора, када је то потребно, да обнавља и мења.

Ако послодавац одреди запосленом да обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог обучи за безбедан и здрав рад на сваком од тих радних места.

Послодавац код кога под његовим надзором и руковођењем, на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, обављају рад запослени другог послодавца, дужан је да те запослене обучи за безбедан и здрав рад, у складу са законом.

Члан 4.

Обуку запослених за безбедан и здрав рад послодавац обавља теоријски и практично, у складу са програмом обуке за безбедан и здрав рад који доноси послодавац.

Програм обуке за безбедан и здрав рад садржи општи и посебни део.

Општи део програма обуке обухвата упознавање запослених са правима, обавезама и одговорностима у области безбедности и здравља на раду из закона и подзаконских прописа, као и упознавање са општим актима послодавца у области безбедности и здравља на раду.

Посебни део програма обуке обухвата упознавање са свим потенцијалним опасностима и штетностима на радном месту, процењеним ризицима и мерама за безбедан и здрав рад.

Провера теоријске и практичне обучености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне обуке за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Обука за безбедан и здрав рад обавља се на језику који запослени разуме и прилагођава се могућностима и способностима посебних група запослених.

Члан 5.

По извршеном теоријском оспособљавању и провери знања запослених, спроводи се практична провера оспособљености за безбедан рад.

Том приликом контролише се примена безбедних поступака за рад на радном месту запосленог, да ли је запослени упознат са изворима опасности и штетности на радном месту, организације радног места, одвијање радног процеса, поступања у случају појаве непосредне опасности по здравље и живот, одржавању и провери оруђа за рад, као и правилног поступања код привременог и трајног напуштања радног места.

Члан 6.

Обуку и проверу обучености за безбедан рад обавља послодавац, непосредни организатори рада и лице задужено за безбедност и здравље на раду.

По извршеној провери теоријског и практичног знања запослених, формира се евиденција о запосленима обученим за безбедан рад у складу са Правилником о вођењу евиденције.

Као пратећа документација о обучености за безбедан рад прилаже се :

- Списак запослених радника обучених за рад на безбедан начин,
- Образац бр.6

Члан 7.

Одредбе овог програма примењују се на сва лица која се по било ком основу налазе код послодавца на раду и уживају право на безбедност и здравља на раду (лица на неодређено и одређено време, лица по уговору о делу, лица ангажована преко омладинске задруге, студенске задруге и друго).

II ОПШТИ ДЕО ПРОГРАМА ОБУКЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА РАД НА БЕЗБЕДАН НАЧИН

Члан 8.

1. Безбедност и здравље на раду у савременим односима
2. Нормативно уређивање безбедности и здравља на раду код послодавца:
 - права и обавезе послодавца,
 - права и обавезе запослених из безбедности и здравља на раду
3. Врсте мера безбедности и здравља на раду (преходне, опште и посебне)
4. Улоге људског фактора у повређивању (неповољна психофизичка стања као непосредна опасност: болест, старост, оптерећеност личним бригаама, превелика узбуђења, узимање алкохола, умор и друго)
5. Механички извори опасности (опасности услед рада са опремом и алатима са оштрим сечивима и оштрим предметима) опасности из Акта о процени ризика за свако радно место и мере безбедности,)
6. Опасност од удара електричне струје (општи појмови заштите од штетног дејства електричне струје на организам, извори опасности од електричне струје у процесу рада, заштита од случајног додира делова под напоном, заштита од опасног напона додира: изоловање, заштитно уземљење, мали напони и прекид струјног кола- све опасности из Акта о процени ризика и мере безбедности)

7. Опасност при кретању на раду (падови на истом нивоу, падови због неравнина и падови са висине и све опасности из Акта о процени ризика и мере безбедности)
8. Осветљење радног места и радне околине (природно и вештачко)
9. Лична заштитна средства (за заштиту тела,руку, ногу, главе, очију и лица, органа слуха, органа за дисање)
10. Микроклиматске штетности (температура, брзина струјања ваздуха, релативна влажност)
11. Штетни утицај физичких штетности (бука, вибрације, прашина) и мере безбедности од истих
12. Хемијске штетности (проветравање и аспиратори за штетне гасове)
13. Хигијена на радном месту
14. Прва помоћ на радном месту.Поступак пружања прве помоћи (оживљавање, обрада ране, заустављање крварења, збрињавање прелома, транспорт повређеног у здравствену установу)
15. Средства за личну заштиту (обавезно коришћење на радним местима на којима је предвиђено Актом о процени ризика)

Члан 9.

III ПОСЕБНИ ДЕО ПРОГРАМА ОСПОСОБЉАВАЊА АДМИНИСТРАТИВНИХ РАДНИКА ЗА РАД НА БЕЗБЕДАН НАЧИН

1. Безбедност и здравље на раду у канцеларијама;
2. Електричне опасности и системи заштите;
3. Ергономија на радном месту (Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад са екраном –Службени гласник РС број 106/2009 и 93/2013)

Екран:

- карактери на екрану морају бити добро дефинисани, јасно уобличени, одговарајуће величине и са одговарајућим размацима измју карактера и редова
- слика на екрану мора да буде стабилна, без треперења и других облика нестабилности
- светлосна јачина карактера и контраст измједу карактера и позадине морају да буду лако подесиви од стране запосленог и прилагодљиви условима радне околине
- екран мора да буде подесив у хризонталној и вертикалним равнима у складу са потребама запосленог
- посебно постоље за екран или подесиви сто морају да буду обезбедјени
- на екрану не сме да буде одблеска или рефлексije који могу да буду непријатни за запосленог

- при раду са рачунаром мора бити обезбедјено осветљење јачине 300 лукса
- Тастатура:**
- тастатура мора да буде са подесивим нагибом и одвојена од екрана тако да запослени може да заузме удобан радни положај који ће спрехити појаву замора у рукама
 - испред тастатуре мора да постоји довољно простора за ослонац шака и руку запосленог
 - тастатура мора да има мат површину да не би изазвала одблесак светлости
 - распоред и карактеристике тастера треба да буду такви да олакшају употребу тастатуре
 - симболи на тастерима морају да имају одговарајући контраст у односу на тастере и да су читљиви из предвидјеног положаја за рад

Радни сто и радна површина:

- Радни сто или радна површина морају да имају довољно велику површину која неће изазивати одблесак и да омоућавају флексибилан распоред екрана, тастатуре, докумантације и пратеће опреме
- Држач докумената мора да буде стабилан, подесив и постављен на начин који ће неопходне покрете главе и очију свести на минимум
- За запосленог мора да буде обезбдјено довољно слободног простора тако да може да заузме удобан положај при раду.

Радна столица

- Радни столица мора да буде стабилна и да омогућава запосленом слободу покрета и удобан положај,
- Висина седишта мора бити подесива,
- Наслон мора бити подесив у погледу висине и нагиба- добар ослонац за ледја,
- Ослонац за стопала мора да буде да буде обезбедјен запосленима који желе да га користе.

Радна околина:

- На радном месту мора бити обезбедјен прописан и слободни простор за запослене тако да им је омогућена промена положаја и слобода покрета.

Осветљење радних просторија:

- Природно и вештачко осветљење морају да обезбеде прописану осветљеност између екрана и околине узимајући у обзир врсту послова и потребе запосленог
- Уредјење радног места и избор вештачког осветљења мора да буде изведен на начин којим се спречава настанак одблеска или рефлексије
- Екран монитора поставити тако да нема рефлектујућег одсјаја и у односу на природно осветљење.
- Прозори морају да буду опремљени одговарајућим системом подесиве заштите којим се може којим се може смањити природно осветљење на радном месту.

- Радна места морају бити уређена на такав начин да извори природне светлости, прозори, провидни или прозрачни зидови и опрема и зидови светлих боја не стварају директни одблесак и рефлексију на екрану.
- При раду са рачунаром мора бити обезбеђено осветљење јачине 300 лукса

Бука, зрачење и микроклима:

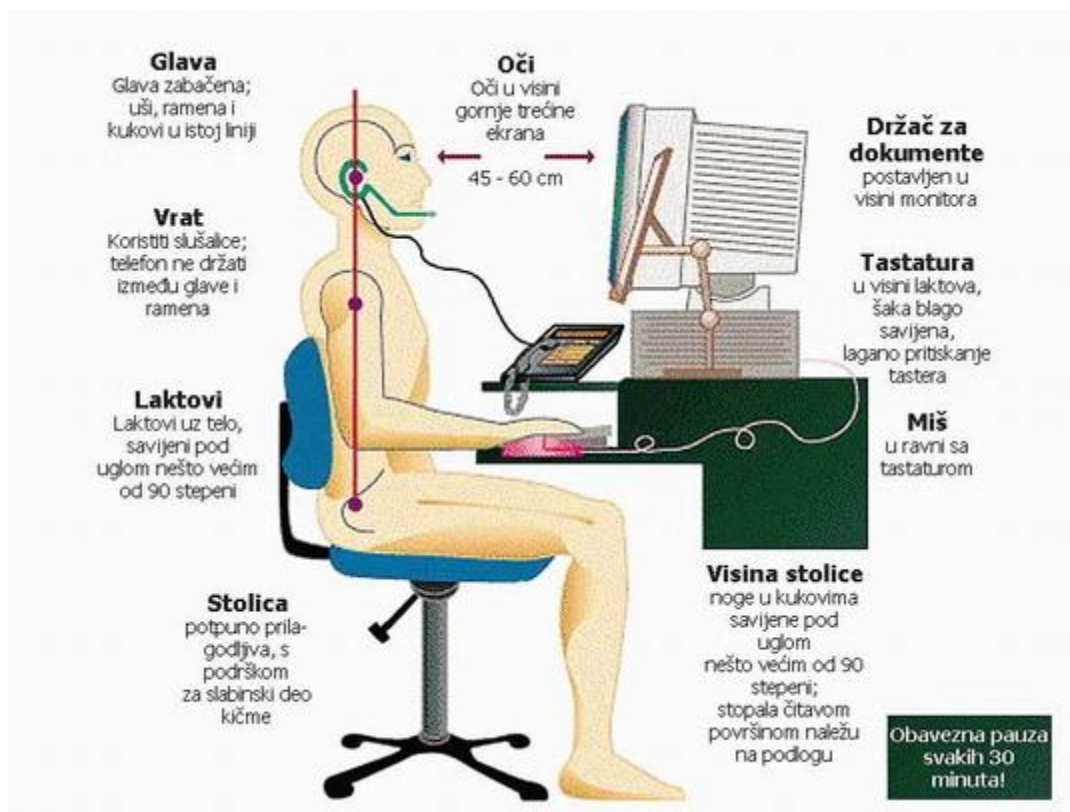
- Опрема за рад са екраном не сме да буде извор буке која ће ометати разговор или извор топлотног зрачења које би било непријатно за запослене.

Лекарски прегледи чула вида:

- За запосленог који свакодневно проведе крај рачунара дуже од четири сата рада потребно је обезбедити лекарски преглед чула вида после три године рада.

Општа правила при раду са рачунаром:

- Прилагодљив наслон столице,
- Подлактице у хоризонталном положају,
- Минимално истезање, окретање и девијација ручног зглоба
- Висина и угао екрана треба да омогуће удобан положај главе
- Простор испред тастатуре треба да омогући одмор зглобова у паузама куцања
- Испод стола треба да буде простора за промену положаја
- Уколико је потребно обезбедити ослонац за ноге
- Спречити притисак на унутрашњи део колена
- Прилагодљива висина столице добар ослонац за леђа

IV ПОСЕБНИ ДЕО ПРОГРАМА ОБУКЕ ЗА СПРЕМАЧИЦЕ, ДОМАРЕ, ЗА РАД НА БЕЗБЕДАН НАЧИН

- Опасности од клизања, саплитања и падова;
- Ручно подизање и преношење терета;
- хемијске штетности при употреби хемијских средстава за одржавање хигијене радног и помоћног (добро проветравање и употреба заштитних рукавица)
- правилно руковање са прибором за одржавање хигијене радног и помоћног простор, дворишта и зелене површине .
- правилно руковање са моторном тестером, косачицом за траву и друго.
- правилно руковање са котловима на чврсто гориво (дрва и угаљ)

Члан 10.

Теоријско оспособљавање је оспособљавање које се изводи усмено-предавањем или писмено- уручивањем штампаних материјала (књига, скрипти, брошура и прописаног обрасца бр.6).

Практично оспособљавање је извођење радних активности на радном месту за које се радник оспособљава а под надзором ментора или асистента ментора.

Додатно оспособљавање је обука која је неопходана за вршење радних активности а која се стиче након извршеног оспособљавања за одређено радно место.

Извођач обуке је лице које врши теоријско оспособљавање било предавањем или уручивањем штампаног материјала.

Ментор је непосредно одговорни радник (шеф производње, груповођа, , шеф смене и др.) који је задужен за полазника током целог периода практичног оспособљавања.

Асистент ментора је непосредни извршилац на радном месту на коме се полазник оспособљава и под чијим је непосредним надзором у целокупном или одређеном периоду практичног оспособљавања

Полазник је запослени или радник на привременим и повременим пословима који се оспособљава за одређено радно место, у периоду док траје оспособљавање.

Манипулација је подизање, ношење, спуштање и складиштење терета и слично.

Сервисирање је контрола рада, подешавање постојећег елемента или уклањање постојећег и постављање новог елемента на уредјају.

ВИД ОБУКЕ

Теоријско оспособљавање

Теоријско оспособљавање, усмено-предавањем врши се: пре заснивања радног односа, пре распоређивања на друго радно место које се битно разликује од претходног радног места (нпр: канцеларијски послови-послови у производњи), пре ангажовања на привременим и повременим пословима.

Теоријско оспособљавање код прераспоредивања на друго радно место обухвата само теме из посебног дела прилагођене радном месту на које се запослени прераспоредјује.

Теоријско оспособљавање врши стручно лице за безбедност и здравље на раду. За поједина занимања за која лице за безбедности здравље на раду није у могућности да оспособи радника за безбедан и здрав рад, послодавац оспособљавање може да повери овлашћеној установи.

Дужину трајања теоријске обуке одређује извођач обуке.

Провера обучености полазника, након теоријске обуке, врши се путем теста. Проверу обуке полазника врши лице које је реализовало обуку. Полазник је успешно савладао теоријску обуку ако на провери знања-тестирању тачно одговори на 80% и више питања.

Ако је полазник у ранијем периоду одрадио општи тест а прераспоредјује се на радно место на којем су ризици знатно другачији у односу на ризике радног места за које је обучен обавезан је, након допунске обуке, одрадити допунски тест који се прилаже уз општи тест и чини његов саставни део. Допунски тест обухвата питања из области које су битне за радно место за које се полазник обучен а нису обрађене у општем тесту.

Теоријска обука, писмено-штампаним материјалима врши се: при увођењу нових оруђа за рад (уручивањем упутстава од стране произвођача, израдом упутства за безбедан рад, руковање и одржавање и др.) и прераспоредивањем запосленог на друго радно место с малим разликама у односу на претходно радно место (образац број 6.)

Теоријска обука, писмено-штампаним материјалима, може бити само додатни вид теоријске обуке а никако основни и после оваквог вида обуке не врши се провера обучености.

Програм практичне обуке за запослене у Школи није предвиђен обзиром да нема производње.

Члан 12.

Периодичне провере обуке за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне провере, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне провере.

Обука за безбедан и здрав рад обавља се на језику који запослени разуме и прилагођава се могућностима и способностима особа са инвалидитетом. Послодавац код кога, на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, обављају рад запослени другог послодавца, дужан је да те запослене оспособи за безбедан и здрав рад, у складу са овим Програмом.

Оспособљавање запослених за безбедан рад врши се у току радног времена а трошкови оспособљавања падају на терет послодавца.

Члан 13.

Послодавац је дужан што је могуће пре да свако лице, које се по било ком основу налази у радној околини, упозори на опасна места или на штетности по здравље које се јављају у технолошком процесу, односно на мере безбедности које мора да примени, и да га усмери на безбедне зоне за кретање.

Послодавац је дужан да видно обележи и истакне ознаке за безбедност и/или здравље ради обавештавања и информисања запослених о ризицима у технолошком процесу, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања као и о мерама за спречавање или отклањање ризика.

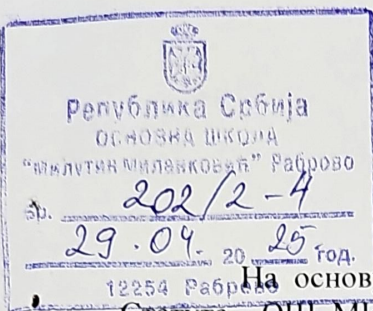
Члан 14.

Овај Програм ступа на снагу осам дана доношења.

Дана 29.04.2025.године
У Раброву

*Заменица Председнице
школског одбора
С. Павловић*

На основу члана 119. Закона о основама система образовања и васпитања и Статута ОШ „МИЛУТИН МИЛАНКОВИЋ“ у РАБРОВУ, Школски одбор ОШ „МИЛУТИН МИЛАНКОВИЋ“ у Раброву, на својој седници одржаној дана 29.04.2025. године, донео је

О Д Л У К У

1. Доноси се Програм обуке за безбедан и здрав рад у ОШ „Милутин Миланковић“ у Раброву.
2. Одлука је донета са 5(пет) гласова „за“.

Образложење

После разматрања, Програм обуке за безбедан и здрав рад у ОШ „Милутин Миланковић“ у Раброву, школски одбор ОШ „Милутин Миланковић“ Раброво, једногласно је донео одлуку као у диспозитиву.

ЗАМЕНИЦА ПРЕДСЕДНИЦЕ
ШКОЛСКОГ ОДБОРА

Q. Павловић